

Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (kuues koda)

11. juuli 2019*

Ühine välis- ja julgeolekupoliitika – Piiravad meetmed seoses olukorraga Ukrainas –
Rahaliste vahendite külmutamine – Isikute, üksuste ja asutuste loetelu, kelle suhtes kohaldatakse
rahaliste vahendite ja majandusressursside külmutamist – Hageja nime jätmise loetellu –
Nõukogu kohustus kontrollida, et kolmanda riigi asutuse otsuse tegemisel järgiti kaitseõigusi ja õigust
tõhusale kohtulikule kaitsele

Kohtuasjas T-274/18,

Oleksandr Viktorovych Klymenko, elukoht Moskva (Venemaa), esindaja: *avocat* M. Phelippeau,

hageja,

versus

Euroopa Liidu Nõukogu, esindajad: A. Vitro ja P. Mahnič,

kostja,

mille ese on ELTL artikli 263 alusel esitatud nõue tühistada nõukogu 5. märtsi 2018. aasta otsus (ÜVJP) 2018/333, millega muudetakse otsust 2014/119/ÜVJP teatavate isikute, üksuste ja asutuste vastu suunatud piiravate meetmete kohta seoses olukorraga Ukrainas (ELT 2018, L 63, lk 48), ja nõukogu 5. märtsi 2018. aasta rakendusmäärus (EL) 2018/326, millega rakendatakse määrust (EL) nr 208/2014 teatavate isikute, üksuste ja asutuste vastu suunatud piiravate meetmete kohta seoses olukorraga Ukrainas (ELT 2018, L 63, lk 5), osas, milles hageja nimi jäeti selliste isikute, üksuste ja asutuste loetellu, kelle suhtes kohaldatakse neid piiravaid meetmeid.

ÜLDKOHUS (kuues koda),

koosseisus: koja president G. Berardis (ettekandja), kohtunikud D. Spielmann ja Z. Csehi,

kohtusekretär: E. Coulon,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

otsuse

Vaidluse taust

- 1 Käesolev kohtuasi seondub piiravate meetmetega, mis on kehtestatud teatud isikute, üksuste ja asutuste suhtes seoses olukorraga Ukrainas pärast Kiievis (Ukraina) Iseseisvuse väljakul 2014. aasta veebruaris toimunud meeleavalduste mahasurumist.
- 2 Hageja, Oleksandr Viktorovych Klymenko, on Ukraina endine tulude ja maksude minister.
- 3 5. märtsil 2014 võttis Euroopa Liidu Nõukogu vastu otsuse 2014/119/ÜVJP, teatavate isikute, üksuste ja asutuste vastu suunatud piiravate meetmete kohta seoses olukorraga Ukrainas (ELT 2014, L 66, lk 26). Samal päeval võttis nõukogu vastu määruse (EL) nr 208/2014 teatavate isikute, üksuste ja asutuste vastu suunatud piiravate meetmete kohta seoses olukorraga Ukrainas (ELT 2014, L 66, lk 1).
- 4 Otsuse 2014/119 põhjendustes 1 ja 2 on täpsustatud järgmist:
  - „(1) Nõukogu mõistis 20. veebruaril 2014 kõige karmimalt hukka igasuguse vägivalda kasutamise Ukrainas. Nõukogu kutsus üles vägivalda viivitamata lõpetama ning austama täielikult inimõigusi ja põhivabadusi. Nõukogu kutsus Ukraina valitsust üles ilmutama maksimaalset vaoshoitust ning opositsioonijuhte distantseeruma radikaalsete meetmete, sealhulgas vägivalda kasutajatest.
  - (2) 3. märtsil 2014 leppis nõukogu kokku piiravate meetmete keskendamises Ukraina riigivara seadusvastase omastamise eest vastutavatena tuvastatud isikute ja inimõiguste rikkumise eest vastutavate isikute vara külmutamisele ja sissenõudmisele eesmärgiga tugevdada õigusriigi ja inimõiguste asutamise põhimõtteid Ukrainas.“
- 5 Otsuse 2014/119 artikli 1 lõigetes 1 ja 2 on sätestatud järgmist:
  - „1. Külmutatakse kõik rahalised vahendid ja majandusressursid, mis kuuluvad või milles kontroll või kasutusõigus kuulub isikutele, kes on tuvastatud kui Ukraina riigivara seadusvastase omastamise eest vastutajad, Ukrainas inimõiguste rikkumise eest vastutavatele isikutele ning nendega seotud füüsilistele või juriidilistele isikutele, üksustele või asutustele, nii nagu nad on lisas loetletud.
  - 2. Rahalisi vahendeid ega majandusressursse ei anta otse ega kaudselt lisas loetletud füüsilistele või juriidilistele isikute, üksuste või asutuste käsutusse ega nende toetamiseks.“
- 6 Rahaliste vahendite külmutamise kord on määratletud otsuse 2014/119 artikli 1 lõigetes 3–6.
- 7 Kooskõlas otsusega 2014/119 näeb määrus nr 208/2014 ette kõnealuste piiravate meetmete võtmise ja määrab kindlaks nende piiravate meetmete tingimused sõnastuses, mis on sisuliselt identne selle otsuse sõnastusega.
- 8 Otsuses 2014/119 ja määruses nr 208/2014 käsitletud isikute nimed on esitatud otsuse lisas ja määruse I lisas toodud loetelus (edaspidi „loetelu“), kus on eelkõige esitatud nende loetellu kandmise põhjendused. Hageja nime ei olnud esialgu loetelus.
- 9 Otsust 2014/119 ja määrust nr 208/2014 muudeti nõukogu 14. aprilli 2014. aasta rakendusotsusega 2014/216/ÜVJP, millega rakendatakse otsust 2014/119 (ELT 2014, L 111, lk 91), ja nõukogu 14. aprilli 2014. aasta rakendusmäärusega (EL) nr 381/2014, millega rakendatakse määrust nr 208/2014 (ELT 2014, L 111, lk 33) (edaspidi „2014. aasta aprilli aktid“).

- 10 2014. aasta aprilli aktidega lisati hageja nimi kõnealusesse loetellu koos tuvastamisandmetega „endine tulude- ja maksude minister“ ja järgmise põhjendusega:

„Isik, kelle suhtes algatati Ukrainas uurimine tema osalemise kohta kuritegudes, mis on seotud Ukraina riigile kuuluvate rahaliste vahendite omastamise ja nende ebaseadusliku ülekandmisega Ukrainast välja.“

- 11 Hageja esitas hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 30. juunil 2014, mis registreeriti numbriga T-494/14 ja milles ta palus eelkõige tühistada 2014. aasta aprilli aktid teda puudutavas osas.

- 12 29. jaanuaril 2015 võttis nõukogu vastu otsuse (ÜVJP) 2015/143, millega muudetakse otsust 2014/119 (ELT 2015, L 24, lk 16), ning määruse (EL) 2015/138, millega muudetakse määrust nr 208/2014 (ELT 2015, L 24, lk 1).

- 13 Otsuses 2015/143 on täpsustatud kriteeriume, mille alusel kantakse alates 31. jaanuarist 2015 loetellu isikud, kelle rahalised vahendid külmutatakse. Konkreetselt asendati otsuse 2014/119 artikli 1 lõige 1 järgmise tekstiga:

„1. Külmutatakse kõik rahalised vahendid ja majandusressursid, mis kuuluvad või mille kontroll või kasutusõigus kuulub Ukraina riigivara seadusvastase omastamise eest vastutavatena tuvastatud isikutele ja Ukrainas inimõiguste rikkumise eest vastutavatele isikutele ning nendega seotud füüsilistele või juriidilistele isikutele, üksustele või asutustele, nii nagu on loetletud lisas.

Käesoleva otsuse kohaldamise eesmärgil kuuluvad Ukraina riigivara seadusvastase omastamise eest vastutavatena tuvastatud isikute hulka isikud, kelle suhtes Ukraina ametiasutused on algatanud uurimise seoses järgmisega:

- a) Ukraina avaliku sektori vahendite või vara seadusvastane omastamine või sellele kaasaaitamine või
- b) ametiseisundi kuritarvitamine avaliku võimu kandjana eesmärgiga saavutada põhjendamatu eelis endale või kolmandale isikule ja põhjustades sellega Ukraina avaliku sektori vahendite või vara vähenemise või sellele tegevusele kaasaaitamine.“

- 14 Määrusega 2015/138 muudeti määrust nr 208/2014 vastavalt otsusele 2015/143.

- 15 Nõukogu võttis 5. märtsil 2015 vastu otsuse (ÜVJP) 2015/364, millega muudetakse otsust 2014/119 (ELT 2015, L 62, lk 25), ja rakendusmääruse (EL) 2015/357, millega rakendatakse määrust (EL) nr 208/2014 (ELT 2015, L 62, lk 1, edaspidi koos „2015. aasta märtsi aktid“). Otsusega 2015/364 asendati esiteks otsuse 2014/119 artikkel 5, pikendades hagejat puudutavas osas piiravate meetmete kohaldamist kuni 6. märtsini 2016, ning teiseks muudeti viimati nimetatud otsuse lisa. Rakendusmäärusega 2015/357 muudeti sellest tulenevalt määruse nr 208/2014 I lisa.

- 16 2015. aasta märtsi aktidega jäeti hageja nimi loetellu tuvastamisandmetega „endine tulude ja maksude minister“ ning järgmise uue põhjendusega:

„Isik, kelle suhtes Ukraina asutused on algatanud kriminaalmenetluse seoses riigile kuuluvate rahaliste vahendite või vara omastamisega ning seoses ametiseisundi kuritarvitamisega avaliku võimu kandja poolt, et saada põhjendamatu kasu endale või kolmandale isikule, põhjustades seeläbi kahju Ukraina riigi rahalistele vahenditele või varale.“

- 17 Hageja esitas hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 15. mail 2015, mis registreeriti numbriga T-245/15 ja milles ta palus eelkõige tühistada 2015. aasta märtsi aktid teda puudutavas osas.

- 18 4. märtsil 2016 võttis nõukogu vastu otsuse (ÜVJP) 2016/318, millega muudetakse otsust 2014/119 (ELT 2016, L 60, lk 76), ning rakendusmääruse (EL) 2016/311, millega rakendatakse määrust nr 208/2014 (ELT 2016, L 60, lk 1) (edaspidi koos „2016. aasta märtsi aktid“).
- 19 2016. aasta märtsi aktidega pikendati iseäranis hagejat puudutavas osas piiravate meetmete kohaldamist kuni 6. märtsini 2017, ilma et oleks muudetud tema loetelusse kandmise põhjendusi võrreldes 2015. aasta märtsi aktides esitatutega.
- 20 Üldkohtu kantseleisse 28. aprilli 2016 saabunud menetludokumentidega muutis hageja oma hagi kohtuasjas T-245/15 Üldkohtu kodukorra artikli 86 alusel, nõudes ühtlasi ka 2016. aasta märtsi aktide tühistamist teda puudutavas osas.
- 21 10. juuni 2016. aasta kohtumäärusega Klymenko vs. nõukogu (T-494/14, EU:T:2016:360), mis tehti kodukorra artikli 132 alusel, rahuldab Üldkohus eespool punktis 11 mainitud hagi, tunnistades selle ilmselgelt põhjendatuks, ja tühistas niisiis 2014. aasta aprilli aktid hagejat puudutavas osas.
- 22 3. märtsil 2017 võttis nõukogu vastu otsuse (ÜVJP) 2017/381, millega muudetakse otsust 2014/119 (ELT 2017, L 58, lk 34), ning rakendusmääruse (EL) 2017/374, millega rakendatakse määrust nr 208/2014 (ELT 2017, L 58, lk 1) (edaspidi koos „2017. aasta märtsi aktid“).
- 23 2017. aasta märtsi aktidega pikendati piiravate meetmete kohaldamist kuni 6. märtsini 2018, ilma et oleks muudetud hageja loetelusse kandmise põhjendusi võrreldes 2015. aasta märtsi ja 2016. aasta märtsi aktides esitatutega.
- 24 Üldkohtu kantseleisse 27. märtsil 2017 saabunud menetludokumentidega muutis hageja uuesti oma hagi kohtuasjas T-245/15, nõudes ühtlasi 2017. aasta märtsi aktide tühistamist teda puudutavas osas.
- 25 8. novembri 2017. aasta kohtuotsusega Klymenko vs. nõukogu (T-245/15, ei avaldata, edasi kaevatud, EU:T:2017:792), jättis üldkohus rahuldamata kõik hageja nõuded, mida mainiti eespool punktides 17, 20 ja 24.
- 26 2017. aasta detsembrist kuni 2018. aasta veebruarini vahetasid nõukogu ja hageja kirju seoses kõnealuste piiravate meetmete võimaliku pikendamisega hageja suhtes. Eeskätt edastas nõukogu hagejale mitu kirja Ukraina peaprokuröri büroost (edaspidi „PPB“) kriminaalmenetluse kohta, mis tema suhtes käimas oli ja mis oli kavandatud alus nimetatud pikendamisele.
- 27 Nõukogu võttis 5. märtsil 2018 vastu otsuse (ÜVJP) 2018/333, millega muudetakse otsust 2014/119 (ELT 2018, L 63, lk 48), ja rakendusmääruse (EL) 2018/326, millega rakendatakse määrust nr 208/2014 (ELT 2018, L 63, lk 5) (edaspidi koos „vaidlustatud aktid“).
- 28 Vaidlustatud aktidega pikendati piiravate meetmete kohaldamist kuni 6. märtsini 2019, ilma et oleks muudetud tema loetelusse kandmise põhjendusi võrreldes 2015. aasta märtsi, 2016. aasta märtsi ja 2017. aasta märtsi aktides esitatutega.
- 29 8. märtsi 2018. aasta kirjaga teavitas nõukogu hagejat tema suhtes piiravate meetmete kehtima jätmisest. Nõukogu vastas varasemas kirjavahetuses esitatud hageja seisukohtadele ning edastas talle vaidlustatud aktid. Nõukogu tõi ka välja tähtaja, mille jooksul on hagejal võimalik esitada oma seisukohad enne tema nime loetelusse jätmist puudutava võimaliku otsuse tegemist.

Menetlus ja poolte nõuded

- 30 Hageja esitas vaidlustatud aktide tühistamiseks hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 30. aprillil 2018.

- 31 Kuna hageja ei esitanud ettenähtud tähtajal repliiki, siis lõpetati menetluse kirjalik osa 19. septembril 2018.
- 32 19. detsembri 2018. aasta kohtumäärusega Azarov vs. nõukogu (C-530/17 P, EU:C:2018:1031) tühistas Euroopa Kohus 7. juuli 2017. aasta kohtuotsuse Azarov vs. nõukogu (T-215/15, EU:T:2017:479) ja 2015. aasta märtsi aktid selle kohtuotsuse aluseks olnud kohtuasja hagejat puudutavas osas.
- 33 Võttes arvesse Euroopa Kohtu 19. detsembri 2018. aasta otsuses Azarov vs. nõukogu (C-530/17 P, EU:C:2018:1031) tehtud lahendi võimalikku mõju käesolevale kohtuasjale, otsustas Üldkohus (kuues koda) kodukorra artiklis 89 ette nähtud menetlust korraldavate meetmete raames esitada pooltele kirjaliku küsimuse, et nad täpsustaks kirjalikult, mis on nende arvates viidatud kohtuotsuse tagajärjed siinses asjas. Pooled täitsid selle nõude ettenähtud tähtaja jooksul.
- 34 Kodukorra artikli 106 lõikes 3 on ette nähtud, et kui kolme nädala jooksul alates menetluse kirjaliku osa lõpetamisest teatamisest ei ole pooled esitanud taotlust kohtuistungi määramiseks, võib Üldkohus lahendada kohtuasja ilma menetluse suulise osata. Kuna käesolevas asjas sellist taotlust ei esitatud ja Üldkohus leidis, et tal on kohtuasja toimikus olevate dokumentide põhjal piisavalt teavet, otsustas ta lahendada kohtuasja ilma menetluse suulise osata.
- 35 Hageja palub Üldkohtul sisuliselt:
- tühistada vaidlustatud aktid teda puudutavas osas;
  - mõista kohtukulud välja nõukogult.
- 36 Nõukogu palub Üldkohtul:
- jätta hagi rahuldamata;
  - mõista kohtukulud välja hagejalt;
  - teise võimalusena, et vaidlustatud aktide osalise tühistamise korral hagejat puudutavas osas säilitataks otsuse 2018/333 kehtivus kuni rakendusmääruse 2018/326 osalise tühistamise jõustumiseni.

Õiguslik käsitlus

- 37 Hagiavalduse põhjenduseks esitab hageja viis väidet, millest esimene käsitleb põhjendamiskohustuse rikkumist, teine kaitseõiguse ja õiguse tõhusale õiguskaitsevahendile rikkumist, kolmas õigusliku aluse puudumist, neljas faktiviga ja viies omandiõiguse rikkumist. Oma vastuses eespool punktis 33 mainitud küsimusele väitis hageja, et 19. detsembri 2018. aasta kohtuotsusest Azarov vs. nõukogu (C-530/17 P, EU:C:2018:1031) tulenevad põhimõtted tähendavad siinses asjas, et vaidlustatud aktid tuleb tingimata tühistada.
- 38 Nõukogu vaidleb kostja vastuses vastu eespool punktis 37 esitatud hageja väidete põhjendatusele. Eespool punktis 33 toodud küsimusele antud vastuses väidab nõukogu, et 19. detsembri 2018. aasta kohtuotsusel Azarov vs. nõukogu (C-530/17 P, EU:C:2018:1031) ei ole mõju käesolevale kohtuotsusele, kuna hageja ei esitanud hagiavalduses sarnast väidet nagu see, millega Euroopa Kohus nõustus viidatud kohtuotsuses, ning et selline väide ei ole avalikul huvil põhinev väide. Teise võimalusena väidab nõukogu, et see väide ei ole igal juhul siinses asjas põhjendatud.

- 39 Sissejuhatavalt tuleb niisiis esile tõsta põhimõtted, mis tulenevad eeskätt 19. detsembri 2018. aasta kohtuotsusest *Azarov vs. nõukogu* (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), mis võivad siinses asjas olulist mõju omada.

Sissejuhatavad märkused

- 40 Väljakujunenud kohtupraktikast nähtub, et liidu kohtud peavad piiravate meetmete kontrolli käigus tagama põhimõtteliselt täieliku kontrolli kõigi liidu õigusaktide seaduslikkuse üle põhiõiguste seisukohast, mis moodustavad liidu õiguskorra lahutamatu osa ja mille hulka kuuluvad eelkõige kaitseõiguste tagamine ja õigus tõhusale kohtulikule kaitsele (vt 19. detsembri 2018. aasta kohtuotsus *Azarov vs. nõukogu*, C-530/17 P, EU:C:2018:1031, punkt 20 ja 21 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 41 Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikliga 47 tagatud kohtuliku kontrolli tõhusus nõuab, et nende põhjenduste õiguspärasuse kontrollimisel, millel rajaneb otsus kanda isiku nimi nende isikute loetellu, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid, või jätta see nimi sinna loetellu, tagab liidu kohus, et see otsus, mis puudutab seda isikut isiklikult, põhineb piisavalt kindlal faktilisel alusel. See tähendab kõnesoleva otsuse aluseks olevas põhjenduste ülevaates väidetud asjaolude kontrollimist, mistõttu kohtulik kontroll ei ole piiratud esitatud põhjenduste abstraktse tõepärasuse hindamisega, vaid käsitleb küsimust, kas need põhjendused või vähemalt üks neist, mida iseenesest peetakse selle otsuse põhjendamiseks küllaldaseks, on tõendatud (vt 19. detsembri 2018. aasta kohtuotsus *Azarov vs. nõukogu*, C-530/17 P, EU:C:2018:1031, punkt 22 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 42 Selliste piiravate meetmete vastuvõtmine ja kehtima jätmise nagu otsuses 2014/119 ja määruses nr 208/2014 (muudetud kujul) ette nähtud, mis on võetud sellise isiku vastu, kes on tuvastatud kolmandale riigile kuuluvate varade omastamises vastutava isikuna, tuginevad sisuliselt selle riigi ametiasutuse otsusele, kes on nimetatud küsimuses pädev algatama ja läbi viima kriminaaluurimist selle isiku kohta seoses riigivara omastamisega (vt selle kohta 19. detsembri 2018. aasta kohtuotsus *Azarov vs. nõukogu*, C-530/17 P, EU:C:2018:1031, punkt 25).
- 43 Samuti võib nõukogu selle loetellu kandmise kriteeriumi alusel, mida on mainitud eespool punktis 13, tugineda piiravate meetmete võtmisel kolmanda riigi otsusele, kusjuures selle institutsiooni kohustus tagada kaitseõigused ja õigus tõhusale kohtulikule kaitsele tähendab, et ta peab veenduma, et kõnealuse otsuse vastu võtnud kolmanda riigi ametiasutused on neid õigusi järginud (vt selle kohta 19. detsembri 2018. aasta kohtuotsus *Azarov vs. nõukogu*, C-530/17 P, EU:C:2018:1031, punktid 26, 27 ja 35).
- 44 Sellega seoses täpsustab Euroopa Kohus, et nõukogu kohustuse kontrollida, et kolmandate riikide otsused, millele ta kavatses tugineda, võeti vastu neid õigusi järgides, eesmärk on tagada, et varade külmutamise meetmete vastuvõtmine või kehtima jätmise toimub üksnes piisavalt kindla faktilise aluse põhjal, ja seega kaitsta asjaomaseid isikuid või üksusi. Niisiis saab nõukogu järeldada, et selliste meetmete võtmine või kehtima jätmise tugineb piisavalt kindlale faktilisele alusele vaid siis, kui ta on ise kontrollinud, et asjaomase kolmanda riigi otsuse tegemisel, millele ta kavatses piiravate meetmete vastuvõtmisel tugineda, on järgitud kaitseõigusi ja õigust tõhusale kohtulikule kaitsele (vt selle kohta 19. detsembri 2018. aasta kohtuotsus *Azarov vs. nõukogu*, C-530/17 P, EU:C:2018:1031, punktid 28 ja 34 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 45 Lisaks, ehkki asjaolu, et kolmas riik on nende riikide hulgas, kes on liitunud 4. novembril 1950 Roomas allkirjastatud inimõiguste ja põhivabaduste konventsiooniga (edaspidi „EIÕK“), tähendab, et Euroopa Inimõiguste Kohus kontrollib EIÕKga tagatud põhiõigusi, mis vastavalt ELL artikli 6 lõikele 3 on liidu õiguse üldpõhimõtted, ei saa see asjaolu siiski muuta üleliigseks eespool punktis 44 viidatud kontrollinõuet (vt selle kohta 19. detsembri 2018. aasta kohtuotsus *Azarov vs. nõukogu*, C-530/17 P, EU:C:2018:1031, punkt 36).

- 46 Euroopa Kohus sedastab ühtlasi, et nõukogu peab põhjendustes, mis puudutavad isiku või üksuse vastu võetavat või kehtima jäetavat piiravat meetet, kirjeldama kas või lühidalt põhjusi, miks ta on seisukohal, et kolmanda riigi otsus, millest ta kavatseb lähtuda, on tehtud kaitseõigusi ja õigust tõhusale kohtulikule kaitsele järgides. Niisiis peab nõukogu oma põhjendamiskohustuse täitmiseks näitama piiravaid meetmeid kehtestavas otsuses, et ta kontrollis, et kolmanda riigi otsus, millele tuginedes need meetmed on võetud, on tehtud kaitseõigusi ja õigust tõhusale kohtulikule kaitsele järgides (vt selle kohta 19. detsembri 2018. aasta kohtuotsus Azarov vs. nõukogu, C-530/17 P, EU:C:2018:1031, punktid 29 ja 30 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 47 Niisiis, kui nõukogu tugineb selliste piiravate meetmete vastuvõtmisel või kehtima jätmisel nagu siinses asjas kolmanda riigi otsusele algatada või viia läbi kriminaalmenetluse seoses riigile kuuluvate rahaliste vahendite või vara omastamisega kõnealuse isiku poolt, peab see institutsioon esiteks veenduma, et nimetatud otsuse vastuvõtmise hetkel järgisid selle kolmanda riigi ametiasutused selle isiku kaitseõigusi ja õigust tõhusale kohtulikule kaitsele, kelle suhtes kõnealune kriminaalmenetlus toimub, ja teiseks mainima piiravaid meetmeid kehtestavas otsuses põhjused, miks ta leiab, et see kolmanda riigi otsus tehti neid õigusi järgides.
- 48 Siinses asjas väidab hageja eespool punktis 33 viidatud küsimusele antud vastuses, et nii nagu kohtuasjas, milles tehti 19. detsembri 2018. aasta kohtuotsus Azarov vs. nõukogu (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), ei esitanud nõukogu vaidlustatud aktides ühtegi asjaolu, mis tõendaks, et ta kontrollis, kas Ukraina õiguskaitseorganid on teda puudutavas menetluses järginud kaitseõigusi ja õigust tõhusale kohtulikule kaitsele. Üldkohus ei saa niisiis veenduda vaidlustatud aktide õiguspärasuses, mistõttu tuleb need aktid tühistada. Hageja lisab, et vaidlustatud aktides ei ole isegi kokkuvõtlikku põhjendust nende põhjuste kohta, miks nõukogu järeldas, et need aktid tehti nimetatud õigusi järgides. See argument kinnitab lagi esimest väidet põhjendamiskohustuse rikkumise kohta.
- 49 Nõukogu väidab seevastu, et 19. detsembri 2018. aasta kohtuotsusel Azarov vs. nõukogu (C-530/17 P, EU:C:2018:1031) ei ole mõju siinsele kohtuasjale, kuna hageja ei esitanud hagiavalduses väidet selle kohta, et nõukogu rikkus kohustust kontrollida, kas kolmanda riigi ametiasutuse otsuses algatada ja läbi viia kriminaalmenetlust riigile kuuluvate rahaliste vahendite omastamise kohta järgiti kaitseõigusi ja õigust tõhusale kohtulikule kaitsele. Nõukogu sõnul ei ole see väide avalikul huvil põhinev väide ja seega ei saa Üldkohus seda omal algatusel tõstatada. Lisaks täpsustab nõukogu, et ehkki hageja viitab EIÕK artikli 6 rikkumisele ja kaitseõiguse ning õiguse tõhusale kohtulikule kaitsele rikkumisele, pidas ta siiski silmas menetlust, mis toimus nõukogus teda puudutavate piiravate meetmete pikendamiseks, mitte aga seda, et nõukogu ei kontrollinud, mis õigused tal Ukrainas olid.
- 50 Neil asjaoludel tuleb otsustada asja läbivaatamist takistava asjaolu üle, millele nõukogu sisuliselt viitas seoses hageja argumentidega, mis ta esitas oma vastuses eespool punktis 33 viidatud küsimusele.

Nõukogu esitatud asja läbivaatamist takistav asjaolu

- 51 Nõukogu esitatud asja läbivaatamist takistav asjaolu seisneb selles, et ta väidab, et kui hageja tugines 19. detsembri 2018. aasta kohtuotsusele Azarov vs. nõukogu (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), esitas ta uue väite, järgimata kodukorra artiklis 84 selle tarvis sätestatud tingimusi ja ilma, et see oleks avalikul huvil põhinev väide.
- 52 Kodukorra artiklis 84 on märgitud:

„1. Menetluse käigus on uute väidete esitamine keelatud, välja arvatud juhul, kui need tuginevad faktilistele ja õiguslikele asjaoludele, mis on tulnud ilmsiks menetluse käigus.

2. Kui uusi väiteid esitatakse, tuleb seda teha menetluskohustusdokumentide teistkordset vahetamisel ning need peavad olema selgelt eristatavad kui uued väited. Kui uute väidete esitamist õigustavad faktilised ja õiguslikud asjaolud on saanud teatavaks pärast menetluskohustusdokumentide teistkordset vahetamist või pärast seda, kui on otsustatud menetluskohustusdokumentide teistkordset vahetamist mitte lubada, esitab vastav kohtuasja pool uued väited niipea, kui ta on nimetatud asjaoludest teada saanud [...]“.
- 53 Sellega seoses tuleb esiteks märkida, et põhimõtteliselt peab uue väite esitamisel järgima kodukorra artiklis 84 toodud nõudeid. Siiski ei ole need nõuded kohaldatavad, kui väide, mida võib uueks väiteks lugeda, on avalikul huvil põhinev väide (vt selle kohta 15. septembri 2016. aasta kohtuotsus *La Ferla vs. komisjon ja ECHA*, T-392/13, EU:T:2016:478, punkt 65, ja 20. juuli 2017. aasta kohtuotsus *Badica ja Kardiam vs. nõukogu*, T-619/15, EU:T:2017:532, punktid 40–43).
- 54 Nimelt tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et tühistamishagi raames võivad pooled esitada avalikul huvil põhineva väite menetluse ükskõik millises etapis, kuna kohus võib või koguni peab sellist väidet omal algatusel käsitlema (8. juuli 2004. aasta kohtuotsus *Mannesmannröhren-Werke vs. komisjon*, T-44/00, EU:T:2004:218, punkt 210, ja 14. aprilli 2015. aasta kohtuotsus *Ayadi vs. komisjon*, T-527/09 RENV, ei avaldata, EU:T:2015:205, punkt 44; vt selle kohta samuti 20. veebruari 1997. aasta kohtuotsus *komisjon vs. Daffix*, C-166/95 P, EU:C:1997:73, punktid 23–25, ja 3. mai 2018. aasta kohtuotsus *Malta vs. komisjon*, T-653/16, EU:T:2018:241, punktid 47 ja 48). Sama kohtupraktika kohaselt on väide, mis puudutab liidu akti põhjenduse puudumist või ebapiisavat põhjendust, avalikul huvil põhinev väide.
- 55 19. detsembri 2018. aasta kohtuotsuses *Azarov vs. nõukogu* (C-530/17 P, EU:C:2018:1031) järeldas Euroopa Kohus, et tuleb tühistada 7. juuli 2017. aasta kohtuotsus *Azarov vs. nõukogu* (T-215/15, EU:T:2017:479), kuid leidis seejärel, et menetlusstaadium lubas kohtuasjas otsust teha, ning tühistas vaidlusalused aktid. Selleks otstarbeks rõhutas ta, et nende aktide põhjendustest ei nähtu sugugi, et nõukogu oleks kontrollinud, kas Ukraina õiguskaitseasutused olid järginud asjaomase isiku kaitseõigusi ja õigust tõhusale kohtulikule kaitsele, ning viitas põhjendustele, mille ta oli esitanud oma kohtuotsuse punktides 25–30 ja 34–42 (vt selle kohta 19. detsembri 2018. aasta kohtuotsus *Azarov vs. nõukogu*, C-530/17 P, EU:C:2018:1031, punktid 43–46).
- 56 Eelkõige on 19. detsembri 2018. aasta kohtuotsuse *Azarov vs. nõukogu* (C-530/17 P, EU:C:2018:1031) punktis 30 täpsustatud selgelt, et „nõukogu [peab] oma põhjendamiskohustuse täitmiseks näitama piiravaid meetmeid kehtestavas otsuses, et ta kontrollis, et kolmanda riigi otsus, millele tuginedes need meetmed on võetud, on tehtud kaitseõigusi ja õigust tõhusale kohtulikule kaitsele järgides“.
- 57 Lisaks on 19. detsembri 2018. aasta kohtuotsuse *Azarov vs. nõukogu* (C-530/17 P, EU:C:2018:1031) punktis 30 viidatud 26. juuli 2017. aasta kohtuotsuse nõukogu vs. LTTE (C-599/14 P, EU:C:2017:583) punktile 37, milles Euroopa Kohus sedastas selgelt, et „[s]eega ei selgu nende [vaidlustatud] [...] määruste põhjendustest, kas nõukogu on tal lasunud sellekohase kontrollimiskohustuse täitnud“, järeldamiseks viidatud kohtuotsuse punktis 38, et Üldkohus oli põhjendatult järeldanud, et kõnealuste aktide „põhjendused ei ole piisavad“.
- 58 Neist asjaoludest ilmneb, et 19. detsembri 2018. aasta kohtuotsuses *Azarov vs. nõukogu* (C-530/17 P, EU:C:2018:1031) tuvastas Euroopa Kohus lõpuks, et vaidlusalused aktid ei olnud piisavalt põhjendatud seoses viisiga, kuidas nõukogu kontrollis seda, kas Ukraina ametiasutused on järginud kaitseõigusi ja õigust tõhusale kohtulikule kaitsele kriminaalmenetluses, mis algatati riigi rahaliste vahendite omastamise kohta ja mis oli aluseks nõukogu poolt nimetatud kohtuotsuse aluseks olnud asjas hageja vastu võetud ja kehtima jäetud piiravatele meetmetele.
- 59 Vastab tõele, et Euroopa Kohtu valik 19. detsembri 2018. aasta kohtuotsuses *Azarov vs. nõukogu* (C-530/17 P, EU:C:2018:1031) käsitleda kõnealuste õiguste järgimist Ukraina ametiasutuste poolt seoses küsimusega, kas nõukogu järgis oma põhjendamiskohustust, ei vasta argumentidele, mida hageja oli esitanud kohtuasjas, milles tehti 7. juuli 2017. aasta kohtuotsus *Azarov vs. nõukogu* (T-215/15, EU:T:2017:479), seoses nõukogu kohustusega kontrollida, et Ukrainas tagatud põhiõiguste

kaitsetase oli võrdväärne sellega, mis esines liidus. Nimelt kuulusid need argumendid mitte selle väite alla, mis puudutas põhjendamiskohustuse rikkumist, vaid selle alla, mille kohaselt nõukogu oli teinud ilmse hindamisvea, nagu nähtub viidatud kohtuotsuse punktist 166, nagu ka ühtlasi 19. detsembri 2018. aasta kohtuotsuse *Azarov vs. nõukogu* (C-530/17 P, EU:C:2018:1031) punktist 41.

- 60 Siiski, võttes arvesse eespool punktides 55–58 esitatud asjaolusid, on ilmne, et Euroopa Kohus keskendus 19. detsembri 2018. aasta kohtuotsuses *Azarov vs. nõukogu* (C-530/17 P, EU:C:2018:1031) põhjendamiskohustusele.
- 61 Niisiis, kuna Euroopa Kohus tühistas 19. detsembri 2018. aasta kohtuotsuses *Azarov vs. nõukogu* (C-530/17 P, EU:C:2018:1031) vaidlusalused aktid avalikul huvil põhineva väite põhjal, tuleb tagasi lükata nõukogu esitatud asja läbivaatamist takistav asjaolu, mis on kokku võetud eespool punktis 49.
- 62 Igal juhul tuleb teiseks märkida, et ehkki väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on uute väidete esitamine menetluse käigus põhimõtteliselt keelatud, tuleb siiski tunnistada vastuvõetavaks väide või etteheide, millega täiendatakse varem otseselt või kaudselt hagiavalduses esitatud väidet või etteheidet ja millel on sellega tihe seos (vt selle kohta 11. juuli 2013. aasta kohtuotsus *Ziegler vs. komisjon*, C-439/11 P, EU:C:2013:513, punkt 46, ja 26. veebruari 2016. aasta kohtuotsus *Bodson jt vs. EIP*, T-240/14 P, EU:T:2016:104, punkt 30).
- 63 Siinses asjas väitis hageja hagiavalduse punktides 83 ja 84 sisuliselt, et see kriminaalmenetlus, millele nõukogu tugines tema suhtes piiravate meetmete kehtima jätmiseks, kestis juba neli aastat ilma, et PPB oleks teatanud mingit ilmset tulemust, ja et see seisatunud olukord tõendas, et Ukraina ametiasutused soovisid teda hoida selle surve all ja väitsid jätkuvalt sellise menetluse jätkumist, et talle kohaldataks nendest meetmetest tulenevalt rahaliste vahendite külmutamist. Hageja sõnul muudab see eespool viidatud menetluse EIÕK artikliga 6 vastuolus olevaks ja peaks ajendama nõukogu küsima, kas väidatav menetlus on põhjendatud.
- 64 Tuleb märkida, et argumendid, mida hageja esitas oma vastuses eespool punktis 33 mainitud küsimusele ja mis on kokku võetud eespool punktis 48, on tihedalt seotud hagiavalduse punktidega, mida mainitakse eespool punktis 63. Niisiis, sõltumatult küsimusest, kas tegu on avalikul huvil põhineva väitega, ei saa järeldada, et hagejal on keelatud paluda, et Üldkohus järgiks siinses asjas sama lähenemisviisi nagu Euroopa Kohus 19. detsembri 2018. aasta kohtuotsuses *Azarov vs. nõukogu* (C-530/17 P, EU:C:2018:1031).
- 65 Kolmandaks tuleb märkida, et uute väidete esitamise keelu põhimõttest on üks erand, kuna selline esitamine on lubatud, kui uued väited tuginevad õiguslikele või faktilistele asjaoludele, mis ilmsesid menetluse ajal, nagu on sätestatud kodukorra artiklis 84 (vt eespool punkt 52).
- 66 Sellega seoses on küll otsustatud, et ehkki liidu kohtu praktikat, milles üksnes kinnitatakse õiguslikku olukorda, millest hageja on põhimõtteliselt teadlik hetkel, kui ta oma hagi esitab, ei saa lugeda uueks asjaoluks, mis võimaldaks uue väite esitamist, on olukord erinev, kui tegu on kohtupraktikaga, milles on esitatud uusi täpsustusi (vt selle kohta 22. märtsi 2018. aasta kohtuotsus *Stavytskyi vs. nõukogu*, T-242/16, ei avaldata, EU:T:2018:166, punkt 125 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 67 Kui hageja esitas siinses asjas hagi, oli olemas Üldkohtu praktika, mille kohaselt esiteks ei olnud 16. oktoobri 2014. aasta kohtuotsuse *LTTE vs. nõukogu* (T-208/11 ja T-508/11, EU:T:2014:885) lähenemisviis üle võetav konteksti, milles nõukogu võttis piiravaid meetmeid seoses Ukraina olukorraga, ja teiseks, et üksnes siis, kui nõukogu poliitiline valik toetada Ukraina uut režiimi ostutuks ilmselgelt ekslikuks, võib võimalik koosõla puudumine Ukrainas põhiõiguste kaitse ja liidus esineva põhiõiguste kaitse vahel omada mõju nende meetmete õiguspärasusele (vt selle kohta 7. juuli 2017. aasta kohtuotsus *Azarov vs. nõukogu*, T-215/15, EU:T:2017:479, punktid 166–178, ja 8. novembri 2017. aasta kohtuotsus *Klymenko vs. nõukogu*, T-245/15, ei avaldata, edasi kaevatud,

EU:T:2017:792, punktid 218–232). Siiski on Euroopa Kohus oma 19. detsembri 2018. aasta kohtuotsusega *Azarov vs. nõukogu* (C-530/17 P, EU:C:2018:1031) seda Üldkohtu praktikat muutnud, mida tuleb lugeda õiguslikuks asjaoluks, mis võib põhjendada uue väite või etteheite esitamist.

- 68 Eelnevatest kaalutlustest ilmneb, et hageja argument, mis puudutab põhimõtteid, mis tulenevad eeskätt 19. detsembri 2018. aasta kohtuotsusest *Azarov vs. nõukogu* (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), nagu need nähtuvad eespool punktidest 40–47, on vastuvõetav.
- 69 Lisaks tuleb täpsustada, et eespool punktis 33 mainitud küsimusega on järgitud poolte õigust olla ära kuulatud. Nimelt nähtub kohtupraktikast, et kui Üldkohus palub kohtuasja pooltel võtta kirjalikult seisukoht selles, mis järeldused tuleb teha mingi teises kohtuasjas tehtud otsuse põhjal, tuleb neid pooli lugeda teadlikuks asjaolust, et Üldkohus näeb ette võimaluse kohaldada kõnealuses asjas isegi omal algatusel lahendust, mis tehti nimetatud kohtuotsuses (vt selle kohta 4. detsembri 2013. aasta kohtuotsus *Forgital Italy vs. nõukogu*, T-438/10, ei avaldata, EU:T:2013:648, punktid 59 ja 60).

Sisulised küsimused

- 70 Argumendid, mis hageja esitas 19. detsembri 2018. aasta kohtuotsuse *Azarov vs. nõukogu* (C-530/17 P, EU:C:2018:1031) kohta, on kokku võetud eespool punktis 48.
- 71 Nõukogu väidab, et ehkki ta ei toonud seda vaidlustatud aktide põhjendustes konkreetselt esile, teadis ta nende vastuvõtmise hetkel, et Ukrainas oli toimunud kohtulik kontroll, nagu see nähtus mitmest PPB kirjast. Nimelt tõendavad need kirjad, et Ukrainas oli kohus teinud hageja suhtes mitu otsustust, näiteks vahistamisloa andmine, et ta kohtusse ilmuks, mille oli väljastanud Kiievi Petcherski piirkonna kohtu eeluurimiskohtunik. Lisaks tõendab hageja kaitseõiguste ja õiguse tõhusale kohtulikule kaitsele järgimist Ukrainas näiteks asjaolu, mida hageja tunnistas, et Ukraina ametiasutused võimaldasid tal tutvuda toimikuga kriminaalmenetluses, millele nõukogu tugines kõnealuste piiravate meetmete kehtima jätmiseks.
- 72 Sissejuhatavalt tuleb märkida, et vaidlustatud aktidega on hageja suhtes võetud uued piiravad meetmed, tuginedes loetellu kandmise kriteeriumile, mis on esitatud otsuse 2014/119 artikli 1 lõikes 1 (mida täpsustati otsuses 2015/143) ja määruse nr 208/2014 artiklis 3 (mida täpsustati määruses 2015/138) (vt eespool punktid 13 ja 14). See kriteerium näeb ette nende isikute vara külmutamise, kes on vastutavad riigivahendite seadusvastase omastamise eest, sealhulgas need isikud, kelle suhtes Ukraina ametiasutused on algatanud uurimise.
- 73 Vaidlust ei ole selles, et nõukogu tugines hageja nime loetellu jätmiseks asjaolule, et tema suhtes on „Ukraina asutused [...] algatanud kriminaalmenetluse seoses riigile kuuluvate rahaliste vahendite või vara omastamisega“, mille olemasolu tõendasid PPB kirjad, millest hageja oli saanud koopiad (vt eespool punkt 26).
- 74 Niisiis tugines hageja suhtes võetud piiravate meetmete kehtima jätmise PPB otsusele algatada ja viia läbi kriminaalmenetlus seoses Ukraina riigile kuuluvate rahaliste vahendite omastamisega, sarnaselt kohtuasjale, milles tehti 19. detsembri 2018. aasta kohtuotsus *Azarov vs. nõukogu* (C-530/17 P, EU:C:2018:1031).
- 75 Esiteks tuleb märkida, et vaidlustatud aktide põhjendus seoses hagejaga (vt punktid 16 ja 28 eespool) ei sisalda vähimatki viidet sellele, et nõukogu kontrollis, kas Ukraina õiguskaitseasutus järgis tema kaitseõigusi ja õigust tõhusale kohtulikule kaitsele, ja et seetõttu on selline põhjenduse puudumine esimene viide sellele, et nõukogu ei ole seda kontrollinud.

- 76 Teiseks tuleb märkida, et ükski asjaolu 8. märtsi 2018. aasta kirjas (vt punkt 29 eespool) ei võimalda järeldada, et nõukogul oli tõendeid selle kohta, et Ukraina ametiasutused on kõnealuseid õigusi hagejat käsitlevas kriminaalmenetluses järginud, või ammugi, et nõukogu hindas selliseid tõendeid, et kontrollida, kas Ukraina õiguskaitseasutus on neid õigusi piisavalt järginud, kui ta otsustas algatada ja viia läbi kriminaalmenetluse, mis puudutas hageja poolt riigile kuuluvate rahaliste vahendite omastamist. Nimelt märkis nõukogu selles kirjas – sarnaselt sellega, mida ta tegi kohtuasjas, milles tehti 19. detsembri 2018. aasta kohtuotsus *Azarov vs. nõukogu* (C-530/17 P, EU:C:2018:1031, punkt 24) – sisuliselt üksnes, et PPB kirjad, mis olid eelnevalt hagejale edastatud (vt punkt 26 eespool), tõendasid, et tema suhtes oli endiselt käimas kriminaalmenetlus seoses riigile kuuluvate rahaliste vahendite omastamisega.
- 77 Kolmandaks tuleb märkida, et nõukogul oli kohustus kontrollida kaitseõiguste ja õiguse tõhusale kohtulikule kaitsele järgimist sõltumatult kõigist tõenditest, mida hageja on esitanud, et näidata, et siinses asjas mõjutasid tema isiklikku olukorda probleemid, mida ta tuvastas Ukraina kohtusüsteemi toimimisega seoses. Kostja vastuses märkis nõukogu sisuliselt, et hageja saab kaitseõiguste igasugusele väidetavale rikkumisele Ukraina ametiasutuste poolt viidata üksnes selle riigi kohtutes.
- 78 Neljandaks tuleb märkida, et vastuses küsimusele, mis puudutas 19. detsembri 2018. aasta kohtuotsust *Azarov vs. nõukogu* (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), piirdus nõukogu sisuliselt nende argumentide esitamisega, mis on kokku võetud eespool punktis 71.
- 79 Sellega seoses tuleb esmalt märkida, et nõukogu tunnistas, et vaidlustatud aktide põhjendus ei puuduta küsimust, kas kaitseõigusi ja õigust tõhusale kohtulikule kaitsele on järgitud seoses otsusega algatada ja viia läbi kriminaalmenetlus, mis põhjendas hageja nime loetellu kandmist ja sinna jätmist.
- 80 Teiseks tuleb märkida, et nõukogu väidab, et käesoleva kohtuasja toimikust nähtub selgelt, et Ukrainas teostati kriminaaluurimise ajal kohtulikku kontrolli. Täpsemalt leiab nõukogu, et hageja suhtes toimivas kriminaalmenetluses tehtud mitu kohtulikku otsustust näitavad, et kui ta tugines PPB kirjades mainitud Ukraina ametiasutuste otsusele, sai ta esiteks kontrollida, et see tehti kaitseõigusi ja õigust tõhusale kohtulikule kaitsele järgides, ja teiseks, et ta veendus, et selles kriminaalmenetluses tehtud rida kohtulikke otsustusi oli tehtud neid õigusi järgides.
- 81 Kõik nõukogu mainitud kohtulikud otsustused kuuluvad aga kriminaalmenetlusse, mis põhjendas hageja nime loetellu kandmist ja sinna jätmist, ning on seda arvestades kõrvalised, kuna need on laadilt kas ettevaatuslikud või menetluslikud. Need otsustused võivad tõepoolest kinnitada nõukogu teesi, et esineb piisavalt kindel faktiline alus, nimelt asjaolu, et loetellu kandmise kriteeriumi kohaselt toimus hageja suhtes kriminaalmenetlus, mis puudutas eeskätt Ukraina riigile kuuluvate rahaliste vahendite või vara omastamist. Siiski ei ole need otsustused ontoloogiliselt iseenesest sellised, mis tõendaks vastavalt nõukogu väitele, et Ukraina õiguskaitseasutuse otsus algatada ja viia läbi seda kriminaalmenetlust, millele sisuliselt tugineb piiravate meetmete kehtima jätmise hageja suhtes, võeti vastu, järgides tema kaitseõigusi ja õigust tõhusale kohtulikule kaitsele.
- 82 Igal juhul ei suuda nõukogu esiteks viidata ühelegi tõendile vaidlustatud aktide vastuvõtmiseni viinud menetluse toimikus, millest nähtuks, et ta uuris Ukraina kohtute otsustusi, millele ta praegu viitab, ja et ta võis järeldada, et hageja kaitseõigusi ja õigust tõhusale kohtulikule kaitsele oli sisuliselt kaitstud.
- 83 Teiseks ei üritagi nõukogu selgitada, kuidas nende otsustuste olemasolu võimaldab järeldada, et kõnealuste õiguste kaitse oli tagatud, isegi kui see menetlus – nagu hageja väitis eelkõige oma 26. jaanuari 2018. aasta kirjas nõukogule –, mis oli käimas alates 2014. aasta märtsist, oli endiselt eeluurimise faasis ning seda ei olnud veel esitatud Ukraina kohtule sisuliseks käsitlemiseks, vaid oli esitatud sellele kohtule üksnes menetlusküsimustes.

- 84 Selle kohta tuleb märkida, et EIÕK artikli 6 lõikes 1 on ette nähtud, et igapähele on oma tsiviilõiguste ja -kohustuste või temale esitatud kriminaalsüüdistuse üle otsustamise korral õigus õiglasele ja avalikule asja arutamisele mõistliku aja jooksul sõltumatus ja erapooletus, seaduse alusel moodustatud õigusemõistmise volitustega institutsioonis. See õigus on osa tõhusa kohtuliku kaitse põhimõttest, mida on pealegi kinnitatud põhiõiguste harta artiklis 47 (vt selle kohta 16. juuli 2009. aasta kohtuotsus *Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland vs. komisjon*, C-385/07 P, EU:C:2009:456, punktid 177 ja 179).
- 85 Lisaks on Euroopa Inimõiguste Kohus juba märkinud, et selle põhimõtte rikkumist on võimalik tuvastada eelkõige siis, kui kriminaalmenetluse uurimisfaasi iseloomustab rida tegevusetuse perioode, mis on süüks pandavad selle uurimise eest vastutavatele pädevatele ametiasutustele (vt selle kohta EIK 6. jaanuari 2004. aasta otsus *Rouille vs. Prantsusmaa*, CE:ECHR:2004:0106JUD 005026899, punktid 29–31; 27. septembri 2007. aasta otsus *Reiner jt vs. Rumeenia*, CE:ECHR:2007:0927JUD 000150502, punktid 57–59, ja 12. jaanuari 2012. aasta kohtuotsus, *Borisenko vs. Ukraina*, CE:ECHR:2012:0112JUD 002572502, punktid 58–62).
- 86 Lisaks ilmneb kohtupraktikast, et kui isiku suhtes on mitu aastat võetud piiravaid meetmeid sama kriminaalmenetluse tõttu, mida PPB läbi viib, peab nõukogu süvendatult uurima küsimust selle isiku põhiõiguste võimaliku rikkumise kohta Ukraina ametiasutuste poolt (vt selle kohta 30. jaanuari 2019. aasta kohtuotsus *Stavytskyi vs. nõukogu*, T-290/17, EU:T:2019:37, punkt 132).
- 87 Seetõttu oleks nõukogu siinses asjas pidanud vähemalt märkima, mis põhjustel (vaatamata eespool punktis 83 mainitud hageja argumentidele) võis järeldada, et selle hageja õigus tõhusale kohtulikule kaitsele Ukraina õiguskaitseasutuses, mis on ilmselgelt põhiõigus, oli järgitud seoses küsimusega, kas tema kohtuasi lahendati mõistliku aja jooksul.
- 88 Mis puudutab kolmandaks nõukogu mainitud asjaolu, et hageja oli tunnistanud, et ta sai 21. aprillil 2017 tutvuda toimikuga, mis PPB-l oli tema kohta, siis tuleb märkida, et tegu on küll vajaliku, kuid mitte piisava tingimusega, järeldamiseks, et hageja kaitseõigusi ja õigust tõhusale kohtulikule kaitsele on järgitud.
- 89 Seega ei saa järeldada, et tõendid, mis nõukogul olid vaidlustatud aktide vastuvõtmise hetkel, võimaldasid tal kontrollida, et Ukraina õiguskaitseasutuse otsus, millele sisuliselt tugineb hageja suhtes piiravate meetmete kehtima jätmise, võeti vastu neid õigusi järgides.
- 90 Lisaks tuleb sellega seoses märkida samuti, nagu täpsustati 19. detsembri 2018. aasta kohtuotsuses *Azarov vs. nõukogu* (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), et Euroopa Kohtu praktikast, mille kohaselt eelkõige sellise rahaliste vahendite külmutamise otsuse vastuvõtmisel, nagu hageja suhtes tehti, ei pea nõukogu või Üldkohus kontrollima mitte nende uurimiste põhjendatust, mis kõnealuste meetmete esemeks oleva isiku suhtes Ukrainas toimuvad, vaid üksnes rahaliste vahendite külmutamise otsuse põhjendatust seoses dokumendi või dokumentidega, millele see otsus tugines (vt selle kohta 5. märtsi 2015. aasta kohtuotsus *Ezz jt vs. nõukogu*, C-220/14 P, EU:C:2015:147, punkt 77; 19. oktoobri 2017. aasta kohtuotsus *Yanukovych vs. nõukogu*, C-599/16 P, ei avaldata, EU:C:2017:785, punkt 69, ja 19. oktoobri 2017. aasta kohtuotsus *Yanukovych vs. nõukogu*, C-598/16 P, ei avaldata, EU:C:2017:786, punkt 72), ei saa tõlgendada nii, et nõukogul ei ole kohustust kontrollida, kas kolmanda riigi otsus, millele ta kavatseb piiravate meetmete vastuvõtmisel tugineda, võeti kaitseõigust ja õigust tõhusale kohtulikule kaitsele järgides (vt selle kohta 19. detsembri 2018. aasta kohtuotsus *Azarov vs. nõukogu*, C-530/17 P, EU:C:2018:1031, punkt 40 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 91 Kõiki eelnevaid kaalutlusi silmas pidades ei ole tõendatud, et nõukogu kontrollis enne vaidlustatud aktide vastuvõtmist, kas Ukraina õiguskaitseasutus järgis hageja kaitseõigusi ja õigust tõhusale kohtulikule kaitsele.

- 92 Neil asjaoludel tuleb vaidlustatud aktid hagejat puudutavas osas tühistada, ilma et oleks vajalik kontrollida hageja esitatud muid väiteid ja argumente.
- 93 Mis puudutab nõukogu poolt teise võimalusena esitatud nõuet (vt eespool punkt 36 kolmas taane) jätta kehtima otsuse 2018/333 tagajärjed kuni apellatsioonkaebuse esitamise tähtaja lõppemiseni, ning kui apellatsioonkaebus esitatakse, siis kuni selle kohta otsuse tegemiseni, siis piisab tõdemusest, et otsusel 2018/333 on tagajärjed ainult kuni 6. märtsini 2019. Seega ei peata selle otsuse tühistamine käesoleva kohtuotsusega neid tagajärgi sellest kuupäevast hilisemal ajavahemikul, mistõttu ei ole vaja teha otsust tagajärgede kehtima jätmise kohta (vt selle kohta 6. juuni 2018. aasta kohtuotsus Arbuzov vs. nõukogu, T-258/17, EU:T:2018:331, punkt 107 ja seal viidatud kohtupraktika).

Kohtukulud

- 94 Vastavalt kodukorra artikli 134 lõikele 1 on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna hageja on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja nõukogu on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud välja mõista nõukogult.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (kuues koda)

otsustab:

- 1. Tühistada nõukogu 5. märtsi 2018. aasta otsus (ÜVJP) 2018/333, millega muudetakse otsust 2014/119/ÜVJP teatavate isikute, üksuste ja asutuste vastu suunatud piiravate meetmete kohta seoses olukorraga Ukrainas, ning nõukogu 5. märtsi 2018. aasta rakendusmäärus (EL) 2018/326, millega rakendatakse määrust (EL) nr 208/2014 teatavate isikute, üksuste ja asutuste vastu suunatud piiravate meetmete kohta seoses olukorraga Ukrainas, osas, millega Oleksandr Viktorovych Klymenko nimi jäeti nende isikute, üksuste ja asutuste loetellu, kelle suhtes kohaldatakse neid piiravaid meetmeid.**
- 2. Mõista kohtukulud välja Euroopa Liidu Nõukogult.**

Berardis

Spielmann

Csehi

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 11. juulil 2019 Luxembourgis.

Allkirjad